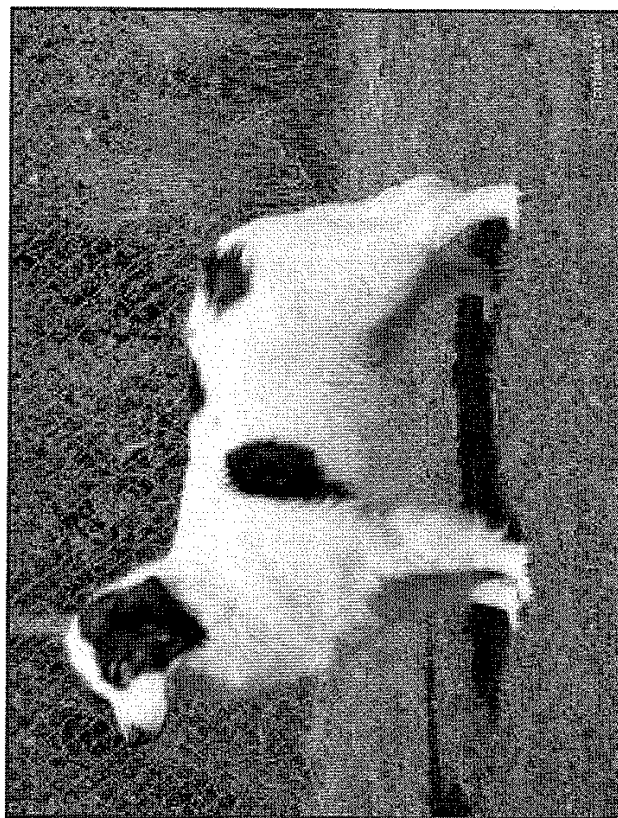

Tornjak foretræde for Retsudvalget den 22.april 2010

Agenda

- Introduktion ved Ina Olsen
 - Tornjak
- Hundegrupper
- Faktuelle fej i delbetænkningen af hundeudvalget
- Hyrde- og vogterhunde
- Aggressivitet og avl i FCI racer
- Sammenligning af racer i forbudslisten
- Tornjaks vej til forbudslisten
- Afslutning
- Spørgsmål fra udvalget.

Rika

Introduktion v/ Ina Olsen

- Racerepræsentant for Tornjak i Dansk Kennel Klubs Fællesklub for Hyrde- og Kvæghunde
- 30 år med Berner Sennen, udstillinger, lydighed og hobby opdræt
 - Anerkendt verden over som én af de absolut førende på racen, ikke mindst p.g.a fremragende temperamenter.
- Farlige hunde væk – det går vi også ind for!
 - Forbudslisten er bare ikke kun farlige hunde.
- Hvorfor har vi – og andre, valgt en Tornjak?
 - Mange etablerede racer har fysiske problemer og lav levealder
 - Efter 5 års grundig research og mange rejser til Sydeuropa blev Tornjak valgt
 - Stabil race med høj tolerance overfor dyr og mennesker
 - Familie hund med oprindelig opgave at holde vilde dyr væk fra flokken – nu primært familie hund
 - Anvendes i dag som bl.a. fører- terapi- og redningshund
 - Aldrig opdrættet til kamp eller angreb
 - Berner Sennen og Tornjak er som hunderacer meget lig hinanden
 - Begge racer tilhører samme gruppe: "Hyrde- og vogterhunde" af Molosser typen
 - Tornjak er en sund race med forventet levealder på 12-15 år
 - Tornjak har et veludviklet "hundesprog" – modsat mange af kaphunde typerne

Tornjak

- Der findes ingen omtale af Tornjak – som en farlig eller angrebslysten race – INGEN !
- EU sponsoreret naturbeskyttelses projekt til BEVARING af ulvebestanden (2)
 - Mere end 200 Tornjak er doneret til bønder i områder med naturlig bestand af Ulve (1)
 - Tornjak er valgt af Den Kroatiske stats universitet, fordi den skræmmer væk uden at angribe
 - Ingen skader på dyr eller mennesker
- Tornjak er udvalgt af hundeudvalget blandt talløse andre racer med samme baggrund
 - Tornjak adskiller sig ikke i temperament fra mange andre hyrde- og vogterhunde der almindeligvis benyttes som familiehunde i Danmark
 - Andre hunderacer der opdrættes med tilsigtet aggression udelades
- Intet sagligt grundlag i betænkningen eller i kildematerialet
 - Et meget vidtgående indgreb uden reelt grundlag
- Ingen politiker burde tillade en lov der bygger på tilfældigheder og fejlinformation

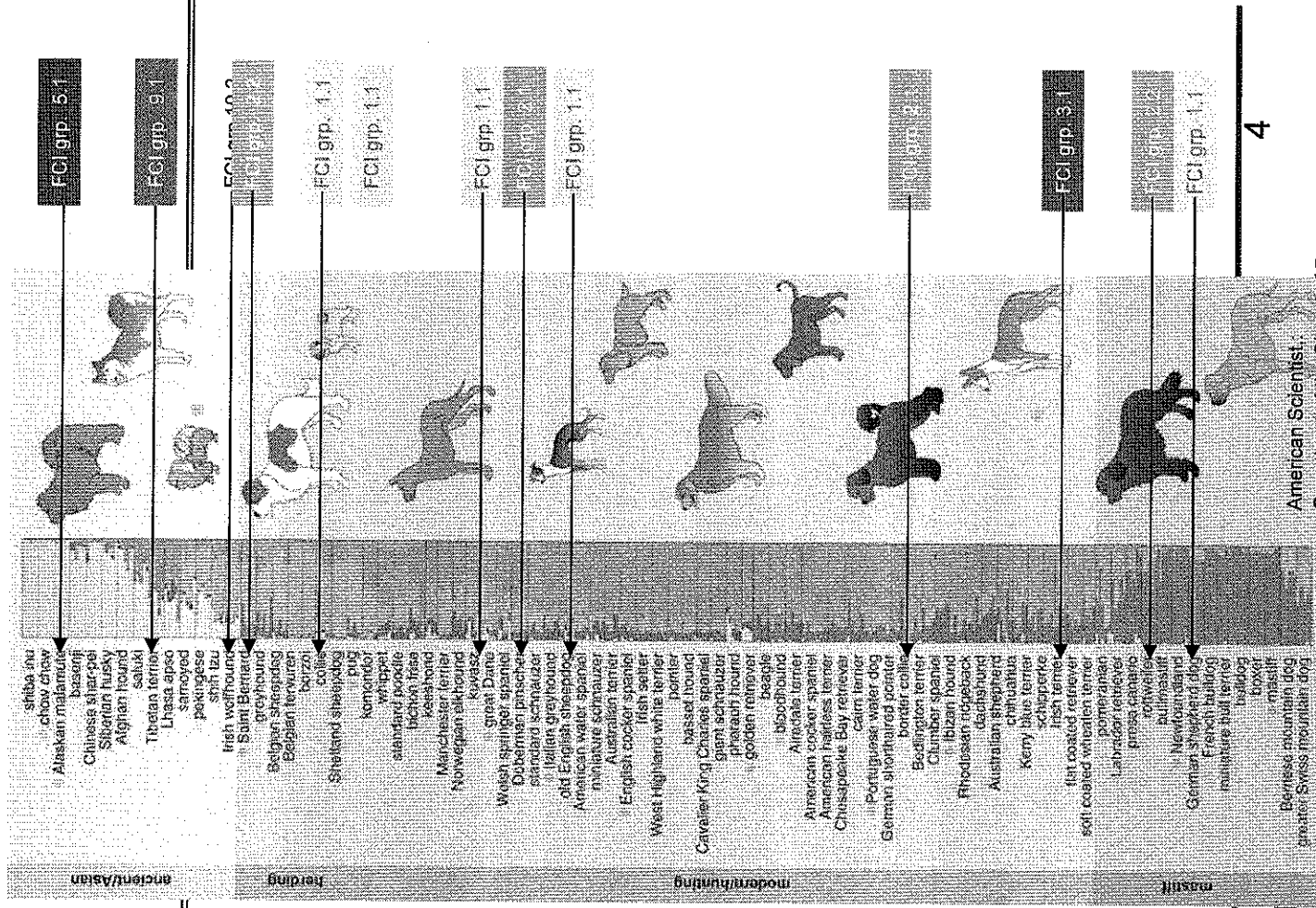
Hunde grupper

- Hunderacer opdeles af hundeorganisationer i grupper efter anvendelse og geografisk oprindelse, fordi de konkurrerer mod hinanden i skønhedskonkurrencer!
- Disse grupper varierer i racesammensætning efter organisationernes egen opfattelse
 - Federation Cynologique Internationale (Int.)
 - The Kennel Club (UK)
 - American Kennel Club (AKC - USA)
- Genetiske sammenhænge er helt anderledes!
- Forskere opdeler hunderacer efter genetisk oprindelse, geografi og brugsegenskaber
- Eks. viser FCI's gruppeinddeling på tværs af race karakteristika som knogleopbygning og størrelse

Genetisk gruppering

Kilder: FCI, AKC, KC, American Scientist

Tornjaks foretræde for
22. april 201

Faktiske fejl i Hundeudvalgets arbejde!

- Hundeudvalget anvender Rasekunnskab: Rasernes oprindelige arbejdsopgaver af: Åsa Ahlbom & Agneta Geneborg, som grundlag for forbud mod Tornjak. (*Bog, Særtryk, hundemagasinet FIDO, intet i vejen blot skal der angives korrekt kilde*) Udvalget følger forfatterne slavisk, undtaget i en gruppe, her ændres gruppen "landbrugets hunde" til 3 selvstændige hundegrupper:
 - "Hyrde- og vagthunde", "Samlende og flyttende hunde" og "Gårdhunde" (*Raceinddelingen i disse 3 grupper afviger fra forfatternes inddeling*) (1), (2)
 - Begrebet "Hyrde- og vagthund" findes kun i betænkningen og hos Irene Jarnved og disse kan relateres til FCI's grupper for udstillingsbrug: Hyrde- og vogter hunde. Samt den anerkendte engelske benævnelse "Livestock Guarding Dogs." (3), (4)
- Udvalget giver indtryk af at hyrde og vagthunde er avlet til at "skambide eller slå ihjel" med reference til ovenstående forfattere.
 - Dette er i direkte modstrid med forfatternes analyse og budskab: Hundenes adfærd afhænger af under hvilke betingelser de vokset op. (5), (6)
 - Citat fra (*mail*) Agneta Geneborg: "Jag önskar verkligen att man inte tänker inskränka hundinnehav på grund av hundarnas gamla arbetsinsatser. Det skulle vara för sorgligt." (6)

Eks på racestandard for Komondor.(12)

Den udviser urokkeligt mod under arbejdet som vogter og beskytter af hjorden, der er den betroet, og af sin herres hjem og ejendom, og den angriber lydløst og dristigt. Den betragter sit territorium som sin personlige ejendom og tolererer intet andet levende væsen på grunden. Den er mistænksom af natur. Om dagen lægger den sig gerne sådan, at den kan overskue sit område, men om natten er den i stadig bevægelse.

Eks.på racestandard for Tornjak (13)

Af væssen er den stabil, venlig, modig, lydig, intelligent, præget af værdighed og selvtillid. Den er meget barsk i sin opgave som vogter af det, den er sat til at beskytte, ubestikkelig og mistroisk over for fremmede. Over for sin herre er den hengiven og meget rolig i hans nærværelse, ligesom den er meget venlig over for de mennesker, der er tæt knyttet til ham. Den lærer hurtigt og husker i lang tid, hvad den har lært, og den udfører med glæde de opgaver, den får. Den er let at træne.

- Komondor skal ikke forbydes, men Tornjak skal ?

Hyrde- og Vogterhunde

- Blandt manges forskning i denne hundegruppe er: Ray og Lorna Koppingers forskning anerkendt. De har udviklet programmer der anvendes i mange lande der ønsker at genetablere brugen af oprindelige hyrde- og vogter hunde for at beskytte store rovdyr som bjørne og ulve. (7)
 - De har vist at hyrde- og vogterhunde er i stand til at udføre komplekse handlingsmønstre såfremt de vokser op med flokken fra omkring 8. Uge.
 - De har vist at arbejdende hyrde- og vogterhunde har hvalpe motoriske træk der fastholdes i voksenalivet som:
 - Svagt jagt instinkt
 - Kombination af: Logren, gøen, social hilsen, legeadfærd og lejlighedsvis aggression når de arbejder
 - De opfører sig som forvoksede hvalpe
 - Dvs. at de beskytter sin flok ved at afbryde rovdyrenes jagt, med en i situationen upassende adfærd, og rovdyret vil fortrække og finde andet bytte (8)
 - Aggressivitet er ikke en grundlæggende del af hyrde- og vogterhundes adfærd. (8)
- Aggressivitet kan avles ind i alle racer og linier
 - Nogle racer er avlet til at være bevidst aggressive (dette kan ses af race standarderne)
 - Der er ingen fælles genetisk aggressivitet i Hyrde- og vogter hundene (9)
- Kenneth Svedberg, Stockholms universitet har undersøgt sammenhæng mellem hundenes oprindelige arbejdsopgaver og adfærd. (*Undersøgelse med 13097 hunde fra 31 racer*) (10)
 - Racespecifik adfærd har ingen sammenhæng med oprindelig brug – gælder også aggressivitet
 - Hundens genetiske adfærd kan ændres i løbet af ganske få generationer
- Der er intet videnskabeligt grundlag for et forbud mod Tornjakken

Aggressivitet og avl i FCI racestandard

Gruppe 1. Hyrde- og kvæghunde

Sektion 1. Hyrdehunde

Australsk Kelpie (293)	
Belgisk Hyrdehund (15)	
Shipperke (83)	
Czeslovakisk Ulvehund (332)	
Kroatisk Hyrdehund (277)	
Schæfer hund (166)	
Majorca Shepard Dog (321)	
Gos Datal Catalana (87)	
Beauceron (44)	
Briard (113)	
Berger Picard (176)	
Pyrenæisk Hyrdehund (141)	
Pyrenæisk Hyrdehund (138)	
Bearded Collie (271)	
Border Collie (297)	
Collie (156)	
Collie korthåret (296)	
Old English Sheepdog (16)	

Shetland Sheepdog (88)	
Welsh Corgi Cardigan (38)	
Welsh Corgi Pembroke (39)	
Bergamasco Shepard (194)	
Maremma (201)	
Komondor (55)	
Kuvasz (54)	
Mudi (238)	
Puli (55)	
Pumi (56)	
Hollandsk Hyrdehund (223)	
Sarloss Wolfdog (311)	
Scharpendoes (313)	
Polски Owczarek Nizinni (251)	
Polски O. Podhalanski (252)	
Cao Da Serra Da Aires (93)	
Slovakisk Chuvach (142)	
Sydrussisk Ovtcharka (326)	
Australian Shepheard (342)	

Hvid Schweisisk Hyrde (347)	
Ciobanesc Romanesc (349)	
Ciobanesc Carpatian (350)	

Sektion 2. Kvæghunde

Australian Cattle Dog (287)	
Ardennes Cattle Dog (171)	
Bovier Des Flandes (191)	
Australian Stumpy Tail (351)	

* Foreslået forbuddt

Aggressivitet ønsket

Aggressivitet ikke beskrevet

Aggressivitet avls diskvalificerende

*

Aggressivitet og avl i FCI racestandard

Gruppe 2. Pincher, Schnauzer, Molosser, Sennenhunde

Sektion 1. Pincher & Schnauzer

Dobermann (143)	
Tysk Pincher (184)	
Dværg Pincher (185)	
Affen Pincher (186)	
Østrigsk Pincher (64)	
Riesen Schnauzer (181)	
Schnauzer (182)	
Dværg Schnauzer (183)	
Hollandsk Snoushund (308)	
Sort Rusisk Terrier (327)	
Dansk Svensk Gårdhund (356)	

Sektion 2. Molosser hunde

Dogo Argentino (292)		*
Fila Brasileiro (225)		*
Shar Pei (309)		
Broholmer (315)		
Tysk Boxer (144)		

Grand Danois (235)		
Rottweiler (147)		
Majorca Mastiff (249)		
Bordeaux Dogge (116)		
Bull Dog (149)		
Bull Mastiff (157)		
Mastiff (254)		
Napolitano Mastiff (197)		
Cane Corso Italiano		
Tosa (260)		*
Can Fila De Sao (340)		*
Kangal (331)		
New Foundland (50)		
Howavart (190)		
Leonberger (145)		
Lanseer (226)		
Spansk Mastiff		
Pyrenæer Mastiff (92)		
Pyrenæer Bjerghund (137)		

Gruppe 3. Terrier hunde

Sarplaniac (41)		*
Aidi (247)		
Sierra De Estrala (173)		
Castro Labrador (170)		
Referio (96)		
St. Berhard (61)		
Kraski Ovcar (278)		
Kaukasisk Ovtcharika (328)		*
Cnt. Asiatisk Ovtcharka (335)		*
Tornjak (355)		*
Tibetansk Mastiff (230)		
Romanesc de Busovina (357)		
Cimarron Uruguayo (353)		
Dogo Canario (346)		
Sektion 3. Sennen hunde		
Apenseller Sennen (46)		
Berner Sennen (45)		
Enterbucher Sennen (47)		
Grosser Sennen (58)		
Sektion 3. Bull Terrier		
Bull Terrier (11)		*
Staffordshire Bull Terrier (76)		
Amarikansk Staff. Terrier (286)		*

* Foreslået forbudt Aggressivitet ønsket Aggressivitet ikke beskrevet Aggressivitet avls diskvalificerende

Tal i parentes ref. til FCI standard nr.

Tornjaks foretræde for Retsudvalget
22.april 2010

Hunderacer omfattet af forbuds- eller restriktive regler i andre lande

Oversigt over forbudte hunderacer og/eller restriktive raceregler		Danmark	Norge	Sverige	Tyskland	England	Holland	Belgien	Frankrig	Spanien	Portugal	Singapore	Schweiz
Loftforslag	Pitbull Terrier,												
	American Staffordshire												
	Staffordshire Bull Terrier.												
	Bull terrier												
	Brasiliansk Fila,												
	Tosa												
	Dogo Argentino												
	Rottweiler												
	Doberman Pincher												
	Napolitansk Mastiff												
	Boer Boel												
	Dogo Canario												
	Akita												
	Corso												
	Mastiff												
	Spansk Mastiff												
	Kangal												
	Centralasiatisk ovtcharka												
	Kaukasisk ovtcharka												
	Sydussisk ovtcharka												
	Tomjak												
	Sarplaninac												

Kilde:

Tomjaks foretræde for Retsudvalget

http://en.wikipedia.org/wiki/Breed-specific_legislation

<http://www.vacansoleil.dk/om-vacansoleil/kaeledyr/>

Tornjak´s vej til forbudslisten

Ved gennemgang af materialet fra udvalgets arbejde (aktindsigt) kan flg. Ses:

1. I justitsministeriets udkast til udvalget anføres 30 racer (30 racer der optræder på lister med forbud/restriktioner)
 - Tornjak indgår IKKE i udkastet
2. Ved møde i hundeudvalget præsenterer Irene Jarnved "Racekendskab" for udvalget
 - Racernes gruppering gennemgås
 - Selvopfundet gruppe refereres som værende fra: Åsa Ahlbom & Agneta Geneborg
 - Der vises "Interessante hundetyper" i gruppen: Hyrde- og Vagthunde
 - Her vises 11* racer som påstås at have "genetiske anlæg til fælles"
 - 3 af disse ender på forbudsliste, men ikke de øvrige ?
 - (Irene Jarnved bedes efterfølgende fremsende eks. på racer og tekst til brug for betænkning)
3. Irene Jarnved fremsender tekst med eksempler på "Asiatiske Hyrde- og Vagthunde med angivelse af race eksempler.
4. Tornjak kommer med på listen over forbudte hunderacer fordi Hundeudvalget fejlagtigt antager:
 - At racen deler genetiske egenskaber med en gruppe af racer, der udelukkende er sammensat til udstillingsformål
 - At racen angriber for skambide og dræbe indtrængende

Hvilket ikke er korrekt ! - Og da kendskabet til racen blandt udvalgets medlemmer er ringe så:

- hermed er Tornjak "lige pludselig en farlig hunderace "

* Rottweiler, St. Bernhard, Sennen hundene, Buvier des flanders, Kangal, Anatolsk hyrdehund, Maremma, Ovcharka, Tornjak, Pyreneer, Tibetansk Mastiff
Tornjaks foretræde for Retsudvalget

Afslutning

- Hundevalgets kategori "Asiatiske vogterhunde" har ingen genetisk eller adfærdsmæssig sammenhæng - et hjemmelavet begreb
 - Hundevalgets udgangspunkt i Agneta Geneborgs kategorisering af hundetyper misbruges
 - Racens egenskaber påvirkes og udvikles af ejerens påvirkninger
 - Ingen videnskabelig dokumentation for "genetisk betinget adfærd"
 - Hundevalget begrundes ikke den specifikke årsag til forbud den enkelte race
 - Formodninger, bid statistik, forbud i andre lande ?
 - Tornjak deler ikke egenskaber med hundevalgets eksempler på "Asiatiske vogterhunde"
 - Racen Tornjak findes ikke på nogen liste over forbud eller restriktioner
 - Racen Tornjak har dokumentation for adfærd uden skader
 - Tornjak racen skal fjernes fra en forbudsliste
- Tak for at vi fik lejlighed til at fremføre vore synspunkter

Baggrunds bilag

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

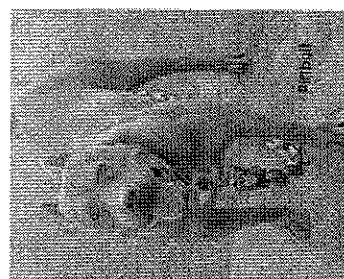
- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

Alle foto, som er taget af Ina Olsen, er copyright af Ina Olsen.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

- Deres tit er på sig selv, ikke på sig selv, og det er en fejltagelse, der kan undgås.

Alle foto, som er taget af Ina Olsen, er copyright af Ina Olsen.

- Slide nr. 3
- 1: Brev fra Kroatisk Stats Institut for Naturbevarelse
 - 2: http://www.lifevuk.hr/cattle_protection_measures.htm
- Slide nr. 4
- 1: <http://www.americanscientist.org/issues/num2/2007/5/genetics-and-the-shape-of-dogs/1>
- Slide nr. 5
- 1: Delbetækning, Farlige hunde s 89 – 91
 - 2: "Vilken ras passar dig bedst" Åsa Ahlbom + Agneta Geneborg s 22
 - 3: Delbetækning, Farlige hunde s 90
 - 4: "The domestic dog" James Serpell s 27 + "Livestock guarding dogs: their current use world wide" Robin Rigg s 6
 - 5: "Vilken ras passar dig bedst" Åsa Ahlbom + Agneta Geneborg s 25
 - 6: Mail Agnethe Geneborg 17/3 2010 – se bilag
 - 7: Mail Agnethe Geneborg 17/3 2010 – se bilag
 - 12: FCI Race standard nr.53
 - 13: FCI Race standard nr. 355
- Slide nr. 6
- 8: "Livestock guarding dogs: their current use world wide" Robin Rigg s 10
 - 9: "Evolution of working dogs" R Coppinger og R Schneider s 27 i "The domestic dog" James Serpell.
 - 10: " The ethology and epidemiology of canine aggression" Randall Lockwood s 134 og s 135 i "The domestic dog" James Serpell.
 - 11: "Breed-typical behaviour in dogs- Historical remnants or recent constructs?" K Svartberg Applied Animal Behavior Science 96 (2006) 293-313

BILAG

Særtryk udleveret til retsudvalget

Mail Agnethe Geneborg 17.3.2010

Hej Lars! Tack för den utförliga informationen om ev. lagändring hos er. Förstod jag dig rätt att man tänker använda sig av en del av vår text i särtrycket? I så fall måste man ta i beaktande att "Hyrde- och vagthunder" har ungefär samma temperament och arbetsbakgrund oavsett varifrån de kommer. Det är mer djurslagen och miljöer som skiljer dem åt. När betänkanen skrivs blir det ofta ganska korrfattat och då finns risk att viktig information går förlorad. Så har du möjlighet att påverka tala om att det också är viktigt att påpeka att dessa beteenden visar sig hos hundar som inte blir ordentligt uppfostrade. De kräver en lång, tydlig och bestämd uppfostran under hela sitt första år med påminnelser under resten av sitt liv vem i familjen som bestämmer och tillåter vad som ska göras.

Det tuffa beteendet som de här hundarna har är i sammanhang med sitt yaktande av djurflockarna. Oftast skrämer och hotar hundarna inkräktarna, både rovdjuret och människor.

Angriper gör de när de -hundarna - tycker det är nödvändigt då de arbetar självständigt. Annars är det ALLTID människan som avgör vad som ska ske. Jag vet att vår text är knapphändig, men vi fick inte mer utrymme att skriva på. Annars hade vi nog önskat att få skriva mycket mer och mer informativt om raserna. I min bok HUND, som Bonniers gav ut 2008, har varje ras sin sida. Det blir mer lättläst och förståeligt då.

Det är helt OK att sända iväg Särtrycket till Folketinget. Behöver du fler så hör av dig. Det känns viktigt att få bidra när det handlar om lagändringar i hundhållningen. Jag kan skicka över mot enbart portokostnad om du så önskar. Hoppas du förstår vad jag menar.

Jag önskar verkligen att man inte tänker inskränka hundinnehav på grund av hundarnas gamla arbetsinsatser. Det skulle vara för sorgligt. Eller har jag missförstått något? Du snacker om en Tornjak. Det namnet känner jag inte till. Skall googla på det få se om jag får fram något. Om inte, blir jag glad om du kan och vill berättat vad rasen heter på svenska eller i sitt ursprungsland. Hör gärna ifrån dig igen

Vänliga hälsningar Agneta

GPs. Vill man bruke dessa hundar som hyrde o vakt är det extra viktigt att känna till vad man har köpt. Vill man ha dem som "hemmahund" är uppfostran som jag skrev ovan. Lång och enveten. Ds.

---Ursprungligt meddelande---Från: Lars Grevang [mailto:grevang@dadinet.dk]

Skickat: den 17 mars 2010 20:16 Till: geneborg@valnet.se

Ämne: SärtryckHej Agneta!

Tak för den hurrige fremsendelse af särtrycket. Efter at have indtalt beskeden på din telefonsvarer har jeg ombestemt mig og sender hele särtrykket til Folketingets Ombudsmand for ikke at krænke copyright til bogen istedet for Sagen er at man er ved at ændre hundeloven i Danmark. I den betænkning man lægger til grund for lovforslaget er anført følgende: "6.2.3.7. Hyrde- og vagthunde /"Hyrde- og vagthunde" opdeles i hunde fra Centraleuropa og hunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien. Fælles for hyrde- og vagthundene er, at de -- ligesom gårdhunden -- er avlet til at passe på andre dyr og bevogte beboelse mod fremmed indtrængen. I modsætning til gårdhunden er hyrde- og vagthunden dog avlet til at gøre udfald mod den indtrængende

Hyrde- og vagthunde fra Centraleuropa tøver ikke med at bide, hvis de bliver provokeret. Som eksempl på hunde af typen hyrde- og vagthund fra Centraleuropa kan nævnes rottweileren, sct. bern-hårdshunden, sennenhundene og bouvier des flanders.

Hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien bor typisk sammen med den flok af dyr, f.eks. får, som de bevogter. Disse hunde er meget mistroiske over for alt fremmed, og modstanderne er ofte større dyr som ulve og bjørne. Hundene er avlet til at skambide eller slå indtrængende ihjel -- uanset om det er mennesker eller dyr -- således at truslen ikke vender tilbage. Hyrde- og vagthunde fra Syd- og Østeuropa samt Asien er f.eks. racerne kangal, anatolsk hyrdehund, maremma, ovtchar-ka, tornjak, sarplaniac og tibetansk mastiff." Kilden til denne information er efter det oplyste jeres særtryk: Vilken ras passer dig bedst".

Spec jeg kan ikke finde holdepunkter for udsagnet : *Disse hunde er meget mistroiske over for alt fremmed, og modstanderne er ofte større dyr som ulve og bjørne. Hundene er avlet til at skambide eller slå indtrængende ihjel -- uanset om det er mennesker eller dyr -- således at truslen ikke vender tilbage.

****Grunden til min interesse for loven , er at vi har en Tornjak der er 9 mndr gammel, vi har tidligere haft 4 stk Berner Sennenhunde. Af sind er de fuldstændig ens. Vi fravalgte Berneren pga den heftige indavl de har været udsat for, gennemsnitsalder under 7 år, 25 % dør af malign histocytose. Vores sidste Berner blev bare 5 år

Med venlig hilsen Lars Grevang**

Kroatisk Stats Institut for Naturbevarelse

Class: 632-07/10-14601
Reg. No.: 366-66-1-10-2
Zagreb, 19 February 2010

Ministry of Justice
Retskivajget
Justitsministeriet
Skejtblomsgade 10
1246 Copenhagen

Justitsministeriets Udvælg om Farlige Hunde
Justitsministeriet
Skejtblomsgade 10
1246 Copenhagen

To who may be concerned

Subject: Repatriation of Act regarding prevention of dangerous dog attacks - facts and official opinion

Dear Stockholm,

The State Institute for Nature Protection (SINP) is an institution centrally responsible for specialised nature protection activities in Croatia. It performs a number of activities with the aim to ensure the maintenance and enhancement of nature conservation in Croatia in the long run by high quality expertise work.

Last month we received warning letter from NKKK (Danish Kennel) club with notification that the subcommittee under Danish Ministry of Justice produced a preliminary report with recommendations to the Danish parliament for including the *Tornjak dog* on the list of dog breeds marked as aggressive and banned.

Tornjak is the Croatian breed of a mountain dog, the first written traces of which lead us back to the manuscripts of the Croatian Catholic Church, and Petar Horvat, the bishop of Đakovo (17th century). They have been raised for livestock-herding in these areas for centuries, as they are being adapted to the natural conditions of our country than any other shepherd dog and specially inclined to the life near the herd. Today, they are modern thoroughbred offspring of a very old kind of livestock guarding dogs. Main characteristics of *Tornjak* are: **very stable, obedient, and easily trained.**

Due to their physical features and behaviour, *Tornjaks* are equal competitors to large carnivores. Namely, they constantly inhabit and mark areas of daily movement and thus create a protected territory in which predators enter only in special conditions. In such cases, *Tornjak* usually attacks people, but if necessary he chooses only the predators.

The Parliament of S. 10062 Zagreb, Croatia
Tel.: +385 (0)1 5822 830; Fax: +385 (0)1 5502 901
E-mail: zak@sinp.hr, www.sinp.hr

Training of *Tornjak* as a good livestock guarding dog starts between the age of 7 weeks and three months, in condition which will prepare him for the future work.

These facts were the main reason why State Institute for Nature Protection decided to finance the *Tornjak dog* to livestock breeders in the areas of wolf presence.

State Institute for Nature Protection implemented the Project "Conservation and Management of *Tornjak* in Croatia (2002 - 2005)" supported from the European Commission's LIFE Third Country Fund. The main objective of the project was to establish a mechanism for long-term conservation of wolves and make their cohabitation with people as harmonious as possible. Five basic activities were: institutional strengthening, monitoring of wolf population and management activities, average mitigation, education and information and strengthening participation of stakeholder groups in decision-making. All results are available on web site www.sinp.hr.

Thorough mitigation activities included donation of *Tornjak* dogs and electrical fences to livestock breeders. Although the Project was finished by the end of the 2005, State Institute still runs all activities including education programs.

Accordingly, "Wolf Management Plan in Croatia" advised by Ministry of Culture in December 2004, approves donation programme as one of the management activities necessary to ensure existence of wolf population in as harmonious as possible co-existence with humans.

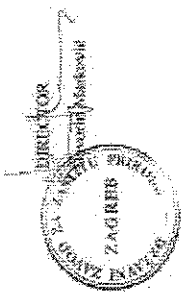
Finally, we want to emphasize following results:

Until the end of the 2009 through donations programme over 300 *Tornjak* puppies were donated to livestock breeders. These dogs proved to be highly efficient especially those older, because an new program implemented in the livestock not only of the breeders donated, but also of those living in the immediate neighbourhood. The dogs functioned successfully by warning the breeders of the presence of wolves and other animals. The breeders are very satisfied with the dogs and consequently the number of requests for new donations has considerably increased. There is no track or signs of aggressive behaviour toward humans.

With respect toward different opinions there is possibility to find aggressive behaviour in all kind of different breeds, even in "loy" dogs if they are treated in the wrong way. We cannot describe all *Tornjak* mountain dogs with the same behaviour characteristics. Some of them are really dog for herds and large spaces (providing with low density of human presence), that is describe the *Tornjak* dogs as an attack dog and to use it and trade illegal is contradictory to proven results of their performance. After all, the main reason why SINP has chosen team for donation program is their stable character and sociability.

We hope that our explanation and results will assist you to make a sound decision regarding *Tornjak* breed.

Yours sincerely,

Uddrag af hørings svar

- Danske dyrlæge forening:
 - "Udvælgelsen af de 14 hunderacer bygger udelukkende på anseelser og forventninger om kommende generationer af farlige hunde – ikke på faglighed, statistik, eller et erfaringsmæssigt grundlag"
- Dyreetisk råd – Professor i Etologi KBH Universitet Björn Forkman:
 - "Adfærdsmæssige forskelle ved forskellige racer - Rapporten er mangelfuld på dette punkt"
 - "At det i praksis er svært alene på grund af race at udpege bestemte hunde som mere aggressive end andre"
- Croatian State Institute for Nature Protection:
 - Davovik Markovic: "No new damages to livestock" & "No attacks or signs of aggressive behaviour towards humans"

Tornjak Racestandard

FCI Standard 14.03.2007 (2010)	TORNJAK 1090 (16.05.2007)	TORNJAK 1090 (16.05.2007)	TORNJAK 1090 (16.05.2007)	TORNJAK 1090 (16.05.2007)
Arter:	Hjerteslag og blodtryk: Måles af lægen, når det kræves. Et blodtryk på 160 mm Hg er tilladt. Blodet skal indeholde 10-12 mio. røde blodkæder og 4-6 mio. hvide blodkæder.	Hjerteslag og blodtryk: Måles af lægen, når det kræves. Et blodtryk på 160 mm Hg er tilladt. Blodet skal indeholde 10-12 mio. røde blodkæder og 4-6 mio. hvide blodkæder.	Hjerteslag og blodtryk: Måles af lægen, når det kræves. Et blodtryk på 160 mm Hg er tilladt. Blodet skal indeholde 10-12 mio. røde blodkæder og 4-6 mio. hvide blodkæder.	Hjerteslag og blodtryk: Måles af lægen, når det kræves. Et blodtryk på 160 mm Hg er tilladt. Blodet skal indeholde 10-12 mio. røde blodkæder og 4-6 mio. hvide blodkæder.
Hals:	Halsens længde: 10-12 cm. Halsens bredde: 4-6 cm. Halsens form: Bred og kraftig. Halsens hud: Tæt og glat.	Halsens længde: 10-12 cm. Halsens bredde: 4-6 cm. Halsens form: Bred og kraftig. Halsens hud: Tæt og glat.	Halsens længde: 10-12 cm. Halsens bredde: 4-6 cm. Halsens form: Bred og kraftig. Halsens hud: Tæt og glat.	Halsens længde: 10-12 cm. Halsens bredde: 4-6 cm. Halsens form: Bred og kraftig. Halsens hud: Tæt og glat.
Krop:	Kroppens længde: 10-12 cm. Kroppens bredde: 4-6 cm. Kroppens form: Bred og kraftig. Kroppens hud: Tæt og glat.	Kroppens længde: 10-12 cm. Kroppens bredde: 4-6 cm. Kroppens form: Bred og kraftig. Kroppens hud: Tæt og glat.	Kroppens længde: 10-12 cm. Kroppens bredde: 4-6 cm. Kroppens form: Bred og kraftig. Kroppens hud: Tæt og glat.	Kroppens længde: 10-12 cm. Kroppens bredde: 4-6 cm. Kroppens form: Bred og kraftig. Kroppens hud: Tæt og glat.
Øjne:	Øjnens størrelse: 10-12 cm. Øjnens form: Rund og kraftig. Øjnens farve: Gule eller brune. Øjnens placering: Bredt adskilt.	Øjnens størrelse: 10-12 cm. Øjnens form: Rund og kraftig. Øjnens farve: Gule eller brune. Øjnens placering: Bredt adskilt.	Øjnens størrelse: 10-12 cm. Øjnens form: Rund og kraftig. Øjnens farve: Gule eller brune. Øjnens placering: Bredt adskilt.	Øjnens størrelse: 10-12 cm. Øjnens form: Rund og kraftig. Øjnens farve: Gule eller brune. Øjnens placering: Bredt adskilt.
Ører:	Ørens længde: 10-12 cm. Ørens form: Rund og kraftig. Ørens farve: Gule eller brune. Ørens placering: Bredt adskilt.	Ørens længde: 10-12 cm. Ørens form: Rund og kraftig. Ørens farve: Gule eller brune. Ørens placering: Bredt adskilt.	Ørens længde: 10-12 cm. Ørens form: Rund og kraftig. Ørens farve: Gule eller brune. Ørens placering: Bredt adskilt.	Ørens længde: 10-12 cm. Ørens form: Rund og kraftig. Ørens farve: Gule eller brune. Ørens placering: Bredt adskilt.
Snude:	Snudens længde: 10-12 cm. Snudens form: Rund og kraftig. Snudens farve: Gule eller brune. Snudens placering: Bredt adskilt.	Snudens længde: 10-12 cm. Snudens form: Rund og kraftig. Snudens farve: Gule eller brune. Snudens placering: Bredt adskilt.	Snudens længde: 10-12 cm. Snudens form: Rund og kraftig. Snudens farve: Gule eller brune. Snudens placering: Bredt adskilt.	Snudens længde: 10-12 cm. Snudens form: Rund og kraftig. Snudens farve: Gule eller brune. Snudens placering: Bredt adskilt.
Lænder:	Lændens længde: 10-12 cm. Lændens form: Rund og kraftig. Lændens farve: Gule eller brune. Lændens placering: Bredt adskilt.	Lændens længde: 10-12 cm. Lændens form: Rund og kraftig. Lændens farve: Gule eller brune. Lændens placering: Bredt adskilt.	Lændens længde: 10-12 cm. Lændens form: Rund og kraftig. Lændens farve: Gule eller brune. Lændens placering: Bredt adskilt.	Lændens længde: 10-12 cm. Lændens form: Rund og kraftig. Lændens farve: Gule eller brune. Lændens placering: Bredt adskilt.
Fødder:	Føddernes længde: 10-12 cm. Føddernes form: Rund og kraftig. Føddernes farve: Gule eller brune. Føddernes placering: Bredt adskilt.	Føddernes længde: 10-12 cm. Føddernes form: Rund og kraftig. Føddernes farve: Gule eller brune. Føddernes placering: Bredt adskilt.	Føddernes længde: 10-12 cm. Føddernes form: Rund og kraftig. Føddernes farve: Gule eller brune. Føddernes placering: Bredt adskilt.	Føddernes længde: 10-12 cm. Føddernes form: Rund og kraftig. Føddernes farve: Gule eller brune. Føddernes placering: Bredt adskilt.
Hud:	Hudens længde: 10-12 cm. Hudens form: Rund og kraftig. Hudens farve: Gule eller brune. Hudens placering: Bredt adskilt.	Hudens længde: 10-12 cm. Hudens form: Rund og kraftig. Hudens farve: Gule eller brune. Hudens placering: Bredt adskilt.	Hudens længde: 10-12 cm. Hudens form: Rund og kraftig. Hudens farve: Gule eller brune. Hudens placering: Bredt adskilt.	Hudens længde: 10-12 cm. Hudens form: Rund og kraftig. Hudens farve: Gule eller brune. Hudens placering: Bredt adskilt.
Pels:	Pelsens længde: 10-12 cm. Pelsens form: Rund og kraftig. Pelsens farve: Gule eller brune. Pelsens placering: Bredt adskilt.	Pelsens længde: 10-12 cm. Pelsens form: Rund og kraftig. Pelsens farve: Gule eller brune. Pelsens placering: Bredt adskilt.	Pelsens længde: 10-12 cm. Pelsens form: Rund og kraftig. Pelsens farve: Gule eller brune. Pelsens placering: Bredt adskilt.	Pelsens længde: 10-12 cm. Pelsens form: Rund og kraftig. Pelsens farve: Gule eller brune. Pelsens placering: Bredt adskilt.
Øksehale:	Øksehalens længde: 10-12 cm. Øksehalens form: Rund og kraftig. Øksehalens farve: Gule eller brune. Øksehalens placering: Bredt adskilt.	Øksehalens længde: 10-12 cm. Øksehalens form: Rund og kraftig. Øksehalens farve: Gule eller brune. Øksehalens placering: Bredt adskilt.	Øksehalens længde: 10-12 cm. Øksehalens form: Rund og kraftig. Øksehalens farve: Gule eller brune. Øksehalens placering: Bredt adskilt.	Øksehalens længde: 10-12 cm. Øksehalens form: Rund og kraftig. Øksehalens farve: Gule eller brune. Øksehalens placering: Bredt adskilt.

